
TOIMINTAKERTOMUS 2000

1. TOIMINTA-AJATUS

Mikkelissä toimiva Karjala-tietokanta on tutkimuslaitos, joka tuottaa ja tarjoaa atk-pohjaista väestötieteellistä lähdeaineistoa yliopistolliseen tieteelliseen tutkimukseen sekä sukututkimukseen. Tutkimusyksikön luomaan ja ylläpitämään Karjala-tietokanta -nimiseen tutkimusrekisteriin on tallennettu ja tallennetaan parhaillaan Mikkelin maakunta-arkistossa säilytettävien luovutetun Karjalan seurakuntien kirkonkirjojen sisältämiä tietoja. Se siis edistää luovutetun Karjalan väestöä koskevan väestötietomateriaalin saamista tutkimusta paremmin palvelemaan käyttöön, auttaa Karjalan väestöä koskevaa tutkimusta sekä tukee ja kehittää arkistohallintoa.

Varsinainen toiminta käynnistyi huhtikuussa 1988, jolloin eri alojen asiantuntijoista koostuva Karjala-tietokantatoimikunta perusti tietokantayksikön, Karjala-tietokannan. Sen tehtäväksi annettiin puolitoista vuotta kestävä koeprojektin aikana selvittää mahdollisuudet luovutetun Karjalan väestöä koskevan atk-pohjaisen tutkimusrekisterin luomiseksi. Koeprojektin päättyessä vuoden 1989 lopussa todettiin, että tietokanta on mahdollista toteuttaa, mutta se vaatii pitkäjänteistä työtä.

Karjala-tietokannan tiedot kootaan Mikkelin maakunta-arkistossa säilytettävistä lakkautettujen ev.lut. seurakuntien kirkonkirjoista. Tällaisia ns. siirtoseurakuntia on yhteensä 50. Vanhin kirkonkirjamateriaali on peräisin 1700-luvulta ja nuorin aineisto vuodelta 1949, sillä siirtoseurakunnat lakkautettiin vuoden 1950 alussa. Työstettävän tutkimusrekisterin tavoitteena on palvella erityyppistä tutkimusta parantamalla ja helpottamalla joskus hyvinkin vaikeaselkoisten kirkonkirjojen käyttömahdollisuuksia.

Karjala-tietokanta on toiminut jälleen Mikkelin maakunta-arkistossa vuoden 1998 jälkeen oltuaan kuusi vuotta tilapäisesti muualla (Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkistossa ja Etelä-Savon Energialaitoksella).

2. HALLINTO JA HENKILÖKUNTA

Karjala-tietokantasäätiön perustajayhteisöt

Vuoden 1990 alussa Karjala-tietokannan toimintaedellytysten turvaamiseksi hankkeessa mukana olleet yhteisöt perustivat Karjala-tietokantasäätiön. Säätiön perustamiseen osallistuivat Hiisi-Säätiö, Impi-ranta-Säätiö, Jaakkima-Säätiö, Joensuun yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Kannaksen Osuusliike -säätiö, Karjalan Liitto ry, Karjalan Säätiö, Kirvu Säätiö, Koivisto-Säätiö, Mikkelin karjalaiset ry,

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Mikkelin kaupunki, Pyhän-Säätiö, Räisäläisten Säätiö, Sukutietotekniikka ry, Suomen Sukututkimusseura ry, Suur-Savon Sukututkimusyhdistys ry ja Vuoksen Säätiö. Lisäksi Suomen Kulttuurirahasto kartutti säätiön peruspääomaa, mutta ei osallistunut yhteisönä itse säätiön perustamiseen.

Karjala-tietokantasäätiön hallitus

Karjala-tietokantasäätiön hallitukseen kuuluivat vuoden 2000 aikana seuraavien sidosryhmien edustajat:

Joensuun yliopisto	Antti Laine
Jyväskylän yliopisto	Ilkka Nummela
Karjalan Liitto ry	Kalevi Hyytiä ja Raimo Jenu
Kirkkohallitus	Erkki Huhta
Kuopion yliopisto	Arja Juntunen
Mikkelin kaupunki	Kimmo Airas ja Jorma Kähkönen
Mikkelin maakunta-arkisto	Päivi Repo-Lehikoinen
Suomen Sukututkimusseura	Leif Mether
Väestörekisterikeskus	Markku Häkkänen

Hallitus kokoontui toimintakertomusvuonna sääntömääräiseen vuosikokoukseen 15.2.2000. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Antti Laine ja varapuheenjohtajaksi Päivi Repo-Lehikoinen.

Ohjausryhmä

Tutkimuspäällikkö Päivi Repo-Lehikaisen erottua Karjala-tietokantasäätiön palveluksesta 1.2.1999 perustettiin säätiön toiminnan johtamista varten ohjausryhmä. Vuonna 2000 ohjausryhmään ovat kuuluneet Antti Laine, Raimo Viikki ja Päivi Repo-Lehikoinen. Käytännön hallintoasioita ovat hoitaneet myös Karjala-tietokannan toimihenkilöt varapuheenjohtajan kanssa konsultoiden. Järjestely on ollut joustava ja toimiva.

Etätöprojektiin omaan ohjausryhmään kuuluivat vuonna 2000 Päivi Repo-Lehikoinen ja Kimmo Airas tietokantasäätiöstä sekä työvoimahallinnon edustajina erikoissuunnittelija Matti Salmela (Etelä-Savon TE-keskus) ja erikoistyövoimaneuvoja Matti Niemelä (Mikkelin työvoimatoimisto).

Tilintarkastajat

Toimintavuoden 1999 tilintarkastajina toimivat HTM-yhteisö Oy Auditor Yhtiötarkastus Ab (Raimo Vallenius) ja Lauri Kirjavainen sekä varatilintarkastajina HTM Pekka Neuvonen ja Markku Paksu.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Neuvottelukunta

Säätiöllä on neuvottelukunta (18 jäsentä), johon perustajayhteisöt valitsevat edustajansa ja jonka tehtävänä on tukea hallitusta tietokannan kehittämisessä ja ylläpidossa sekä välittää tietoja säätiön ja perustajayhteisöjen välillä. Neuvottelukunta ei kokoontunut vuoden 2000 aikana.

Karjala-tietokannan henkilökunta

Vuonna 2000 Karjala-tietokantasäätiön toimihenkilöinä ovat olleet tutkijat Hannu Lähde ja Jari Ropponen sekä toimistos sihteeri Kirsti Uski. ATK-suunnittelija Satu Soivonen oli koko vuoden äitiyslomalla ja hoitovapaalla.

Tutkijoista Hannu Lähde on tarkastanut ja normalisoinut tallennustietoja, ohjannut tarvittaessa Mikkelin maakunta-arkiston tiloissa työskenteleviä tallentajia sekä huolehtinut työajan seurannasta. Etätyöprojektin vetäjä Jari Ropponen on vastannut tallentajien rekrytoinnista, alkuopetuksesta, ohjauksesta, valvonnasta ja henkilöstöhallinnosta. Lisäksi Ropponen huolehti soveltuvin osin tietokoneista, ohjelmistoista ja mikrotuesta Satu Soivasen poissa ollessa. Toimistos sihteeri Kirsti Uski tehtäviin kuuluivat etupäässä toimisto- ja talousasiat kuten palkanlaskenta, kirjanpito ja tilitykset työvoimahallinnolle.

Karjala-tietokannan palveluksessa voi olla omilla määrärahoilla tai työvoimaviranomaisten määrärahoilla palkattua tilapäistä henkilöstöä. Vuonna 2000 tilapäinen henkilökunta keskittyi suurimmaksi osaksi tallennustyöhön.

Vuoden 1998 syksyllä Karjala-tietokanta käynnisti etätyöprojektin, jonka tallentajat tallensivat aluksi pääosin puhtaaksikirjoitettuja historiakirjoja. Vuoden 2000 aikana tallennuksen painopiste on siirtynyt rippikirjoihin. Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskuksen työvoimaosaston myöntämän projektituen turvin etätyöprojektin vetäjänä jatkoi vuonna 2000 fil. maist. Jari Ropponen.

Tilapäiseen tallennushenkilöstöön kuuluivat vuoden 2000 aikana seuraavat henkilöt:

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Suurin osa tallennustyövoimasta on kuulunut etätyöprojektin piiriin. Sen henkilöstö palkattiin yhdistelmätuella Mikkelin ja eräiden muiden työvoimatoimistojen kautta, jolloin siitä ei aiheutunut kohtuuttomia palkkakustannuksia tietokantasäätiölle. Etätyöprojektin tallentajien työaika oli 5 tuntia päivässä, harjoittelijoilla ja työkokeilussa olevilla 6 tuntia. Kokonaisuudessaan etätyöprojekti on ollut menestys. Vajaan kolmen vuoden aikana se on työllistänyt yhdistelmätuella 57 pitkäaikaistyötöntä. Työvoimaviranomaisten mukaan projekti on ollut alueellaan menestyksekkäin. Tämän vuoksi sille kaavallaan kahden vuoden jatkoaikaa.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

3. TALOUS

Toiminta rahoitettiin edelliseltä tilikaudelta siirtyneillä varoilla, eri rahastoilta ja säätiöiltä saaduilla apu- ja määrärahoilla ja talletusten korkotuotoilla. Valtion tulo- ja menoarviossa vuodelle 2000 myönnettiin Karjala-tietokantahankkeeseen 265.000 mk. Mikkelin kaupunki myönsi 40.000 mk, Wihurin rahasto 30.000 mk, Hiitola-Säätiö 5.000 mk, Rauta-Säätiö 20.000 mk ja Salmi-Säätiö 25.000 mk Karjala-tietokannan toimintaan. Etelä-Savon TE-keskukselta saatiin etätyöprojekti-tukea yhteensä 167.377 mk vuodelle 2000. Lisäksi työntekijöiden palkkukseen saatiin sekä yhdistelmä- että työllistämistukea Mikkelin ja eräiden muiden työvoimatoimistojen kautta kaikkiaan 1.174.845 mk, josta noin 94 % kului etätyöprojektilaisten palkkoihin (kaikki yhdistelmätukea).

Karjala-tietokantasäätiön varsinaisen toiminnan bruttotuotto vuonna 2000 oli 18.475 mk. Se koostui hakemistojen ja sukututkimusmultimedian myynnistä. Korkotuottoja kertyi 11.973 mk ja muita tuottoja 10.974 mk (sis. kesäharjoittelijoiden palkkaustuet). Tietokannan toiminnan ja ylläpidon kulut olivat 1.769.826 mk, sisältäen käyttöomaisuudesta tehdyt poistot 8.069 mk. Tilikauden tulos on 89.361 mk ylijäämäinen.

Karjala-tietokantasäätiön kirjanpitoon sisältyvän etätyöprojektin tuotot vuonna 2000 olivat 1.325.919 mk ja projektikulut 1.332.258 mk. Täten etätyöprojektin tulos jää alijäämäiseksi 6.339 mk.

4. VARSINAINEN TOIMINTA

Tietojen tallennus - tarkistus - normalisointi

Vuoden 2000 aikana jatkettiin Sortavalan maaseurakunnan tietojen tallentamista. Lisäksi kuluneen vuoden aikana tallennettiin Antrean, Hiitolan, Impilahden, Johanneksen, Kirvun, Kivennavan, Koiviston, Kuolemajärven, Käkisalmen, Muolaan, Raudun, Ruskealan, Räisälän ja Sakkolan historiakirjatietoja. Eräitä satunnaisia ajanjaksoja lukuun ottamatta historiakirjat saatiin tallennettua vuoteen 1899 saakka. Seuraavaksi työ keskittyi – ja keskittyy – rippikirjoihin. Pisimmälle on päästy Soravalan maaseurakunnassa, jonka rippikirjoista on tallentamatta enää niteet 2-6. Muista seurakunnista tallennettiin Impilahden, Jaakkiman, Kirvun, Muolaan, Raudun, Räisälän, Sakkolan ja Uudenkirkon rippikirjoja.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Keväällä 1999 alkanutta Salmin ja Mantsinsaaren kreikkalaiskatolisten seurakuntien metrikoiden ja rippikirjojen tallennusta jatkettiin. Uutena aloitettiin Sortavalan ortodoksisen seurakunnan tallentaminen. Tulokset olivat edelleenkin lupaavia, joskin sopivia, venäjän kieltä osaavia tallentajia on yhä vaikea saada. Salmi-Säätiön avustuksen turvin kesäksi voitiin kuitenkin palkata kokopäiväinen tallentaja, ja hänen ansiostaan suurin osa Salmin metrikoista saatiin siirrettyä tietokantaan. Myös rippikirjojen tallennus jatkui; niitä tallensi jatkuvasti yksi tai kaksi yhdistelmätuella palkattua henkilöä.

Tallennustulosten kehitys selviää oheisesta asetelmasta.

<i>Vuosi</i>	<i>Tallennettuja sidoksia</i>	<i>Henkilötiedot</i>	<i>Tallennuskuukaudet</i>
1990	17	27 759	14
1991	11	20 908	14
1992	11	20 432	15
1993	11	38 157	25
1994	21	84 211	27
1995	23	61 945	28
1996	63	186 663	101
1997	54	119 522	70
1998	39	93 251	41
1999	155	516 288	158
2000	160	405 766	177
Yhteensä	565	1 574 902	660

Kuluneen vuoden aikana tallennettiin siis 405 766 henkilötietoa. Määrä ei ole niin suuri kuin vuonna 1999, mutta tuloksia arvioitaessa on otettava huomioon tallennettavan materiaalin muutos. Rippikirjat ovat huomattavasti hitaampia tallentaa kuin historiakirjat.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Tietokannan kokonaishenkilötietomäärä on kuitenkin suurempi kuin taulukossa, sillä Karjala-tietokanta on saanut käyttöönsä myös Suomen Sukututkimusseuran HisKi-projektin tallennuksia. Kaikkiaan Karjala-tietokantaan oli 31.12.2000 tallennettu **1 610 437 henkilö tietoa**, jotka jakautuvat seuraavasti eri seurakuntien osalle:

Antrea	20 998	Rautu	61 269
Hiitola	37 498	Ruskeala	23 913
Impilahti	28 924	Räisälä	44 310
Jaakkima	126 829	Sakkola	69 935
Johannes	20 955	Sortavalan ksrk	88 325
Kaukola	7 525	Sortavalan msrk	436 591
Kirvu	55 598	Uusikirkko	123 145
Kivennapa	73 240	Valkjärvi	41 409
Koivisto	53 841	Viborgs sv. församling	17 697
Kuolemajärvi	24 846	Viipurin msrk	41 221
Kurkijoki	10 604	Viipurin tksrk	20 093
Käkisalmi	26 595	Mantsinsaari (ort.)	19 331
Lavansaari	30 130	Salmi (ort.)	63 164
Muolaa	41 515	Sortavala (ort.)	926

Tietokoneavusteiset tarkistusohjelmat auttavat ja nopeuttavat tallennusten tarkistamista, mutta ohjelmat eivät tietenkään ole aukottomia ja täysin luotettavia, joten tallennetut tiedot on käytävä läpi myös manuaalisesti. Tietokannan tutkija Hannu Lähde on uurastanut tarkastustyön ja normalisoinnin parissa menestyksekkäästi; hänen ansiostaan esimerkiksi uusia hakemistoja voitiin julkaista peräti 13 kpl.

Tietojen tarkistamisessa ja normalisoinnissa tarvitaan historian tutkimusmetodien tuntemusta, sillä työtä tehdessä on otettava huomioon tulevan tutkimuksen tarpeet, jotta tietokannan tutkimuksellinen hyväksikäyttö olisi mahdollisimman ongelmaton ja luotettava. Tutkimuksen vaatimukset on pidettävä mielessä myös tallennustyön suunnittelussa ja ohjauksessa.

Tietojen hyväksikäyttö

Tietokannan tietojen tehokas hyödyntäminen edellyttää toimivaa hyväksikäyttöjärjestelmää. Karjala-tietokannan hyväksikäyttöjärjestelmästä luotiin jo vuoden 1998 aikana Intranet-versio. Vuonna 2000 järjestelmän kehittämistä jatkettiin. Kesällä tietokannassa työskennelleet Mikkelin ammattikorkeakoulun harjoittelijat Heli Vainonen ja Minna Paasonen ohjelmoivat tiedonhakujärjestelmää eteenpäin. He saivat valmiiksi sen väestöhistoriallista tutkimusta palvelevan osion. Samoin Joensuun yliopiston tietojenkäsittelylaitoksen opiskelijaryhmä sai valmiiksi tiedonhakujärjestelmään oleellisesti kuuluvaa linkitysohjelmiston huhtikuussa 2000.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Toimintavuoden 2000 aikana julkaistiin seuraavat hakemistot:

Jaakkima	Kuolleet ja haudatut 1719-1799
	Kuolleet ja haudatut 1800-1848
	Kuolleet ja haudatut 1849-1899
Käkisalmi	Syntyneet ja kastetut 1690-1860
	Vihityt 1690-1860
Rautu	Syntyneet ja kastetut 1737-1799
	Syntyneet ja kastetut 1800-1855
	Vihityt 1737-1860
	Kuolleet ja haudatut 1737-1799
	Kuolleet ja haudatut 1800-1850
	Kuolleet ja haudatut 1851-1899
Viipurin kaupsrk	
	Vihityt 1866-1899
	Kuolleet ja haudatut 1866-1899

Hakemistoja myytiin mm. arkistolaitokselle ja kirjastoille sekä yksityisille sukututkijoille yhteensä 56 kappaletta. Hinnat vaihtelivat 80-150 mk:n välillä.

Tietokannassa tallennetut tiedot saivat vuonna 2000 myös tieteellisen ilmiäsun, kun säätiön varapuheenjohtaja Päivi Repo-Lehikoinen julkaisi Suomen historian liseniaattityönsä Sortavalan kaupungin ortodoksisesta ja luterilaisesta väestöstä 1800-luvulla. Tutkimus pohjautui osittain Karjala-tietokannassa tallennettuihin Sortavalan maa- ja kaupunkiseura-kuntien kirkonkirjoihin ja se tarkastettiin Joensuun yliopistossa.

Muu toiminta

Karjala-tietokannan ensisijainen tehtävä on kirkonkirjatietojen tallentaminen, tallennustyön ohjaus ja tallennettujen tietojen jatkokäsittely. Tietokannan tunnettavuuden ja käytettävyyden edistämiseksi sekä taloudellisen tuen turvaamiseksi ulkopuoliset suhteet ja tiedottaminen ovat kuitenkin tärkeitä.

TOIMINTAKERTOMUS 2000

Vuoden 2000 aikana Karjala-tietokannan toimintaa esiteltiin näyttävimminkin Kirkko ja verkkomessuilla Tampereella maaliskuussa. Kesällä tietokanta esittäytyi yhdessä Mikkelin maakunta-arkiston kanssa Savolaismarkkinoilla, ja syksyllä oli vuorossa perinteinen Lahden sukututkimuspäivä. Lisäksi Karjala-tietokannasta kertova näyttelyseinäke on ollut esillä Mikkelin maakunta-arkiston ala-aulassa kesästä lähtien.

Ajankohtaisten tapahtumien lisäksi tietokanta on jatkuvasti esillä Internetissä omilla kotisivuillaan. Nettisivuja päivitetään säännöllisesti ja niiden avulla tiedotetaan mm. Karjala-tietokannan toiminnasta, uusista hakemistoista jne. Julkisuuden kannalta myös vuonna 1999 julkaistulla sukututkimusmultimedialla on oma merkityksensä. Vuonna 2000 sitä myytiin 62 kpl. CD-ROM esiteltiin Seppo Palanderin suositussa teoksessa Sukututkijan tietokoneopas.

Monipuolisen aktiivisuuden myötä Karjala-tietokannan tunnettavuus on lisääntynyt huomattavasti ja Karjala-tietokantaan tulee usein tiedusteluja ja kyselyjä etenkin työpaikan tai harjoittelupaikan saantimahdollisuuksista. Viimeksi mainittu johtuu suureksi osaksi onnistuneesta etätyöprojektista. Sen vetäjä kutsuttiinkin viikoksi opettamaan tallennustyötä TSL-Opintojärjestön pitämälle etätyökurssille.

Myös sukututkimuksen harrastajien parissa tietokannan arvostus on lisääntynyt, koska aiheeseen liittyviin puheluihin, sähköpostiviesteihin yms. joudutaan vastaamaan päivittäin. Kyselyjä on tullut Yhdysvalloista saakka.